

ELBIR

Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

Veszprém
Megyei

Rendőrfőkapitányság

2015.
ÁPRILIS

BŰNMEGELŐZÉS

NBT ÁLTAL TÁMOGATOTT
AKTUÁLIS PROGRAMJAINK

MENEKÜLÉS A
CSALÁDI TERRORBÓL

FŐKAPITÁNY AJÁNLÁSÁVAL

Kedves Olvasó!

Tisztelettel ajánlom a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által szerkesztett, 2015. április havi bűnmegelőzési hírlevelet. Bemutatjuk a jelenleg zajló NBT projektjeink aktuális programelemeinket, a családon belüli erőszakkal kapcsolatosan megjelent cikket.

*Dr. Tőreki Sándor r. dandártábornok
megyei rendőrfőkapitány*

Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács által támogatott projektek aktuális rendezvényei

A Veszprém MRFK Bűnmegelőzési Osztályának szervezésében 2015. március 31-én a Balatonkenesei Pilinszky Általános Iskolában került megrendezésre az „Egy nap a biztonságért – egy nap az iskolában” elnevezésű program, ahol 216 gyermek kapott biztonságának megóvásához hasznos tanácsokat.

A program következő állomásán 2015. április 14-én a pápai Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskolában 199 gyermek vett részt a programban.

Az 1993-ban indult „Egy nap a biztonságért – egy nap az iskolában” szlogenű programunk keretében felvilágosítást adunk a gyermekeknek mindarról, ami személyes biztonságukat, balesetmentes közlekedésüket és egészséges fejlődésüket elősegíti.

Az alsó és felső tagozatos tanulók részére megtartott speciális tanórákon az előadások témaköreiben többek között szerepel környezettudatos életmódra nevelés, áldozatvédelmi felvilágosítás, bűn- és baleset-megelőzési tanácsok, biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés alapjai, egészséges életmód, tűzvédelmi, drog prevenció is.

A foglalkozások megtartásában a szervezők a rendőrség munkatársain kívül bevonták a Balaton-felvidéki Nemzeti Park, az ÁNTSZ, a katasztrófavédelem, a NAV, a tűzoltóság, a mentők, a Vöröskereszt, a büntetés-végrehajtás és a Drogambulancia munkatársait.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács által támogatott és a Bűnmegelőzési Osztály által szervezett és működtetett „Álom vagy RÉMálom” elnevezésű kollégiumi program keretében 2015. március 31-én a pápai Református Kollégium Internátusában tartottunk előadást, 2015. április 14-én pedig a balatonalmádi Magyar – Angol Tannyelvű Gimnázium és Kollégiumba látogatott el a program.

A Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya mindig is törekedett arra, hogy programjai, rendezvényei megfeleljenek a kor követelményeinek, aktuálisak, érdeklődésre számot tartóak legyenek. Ennek jegyében dolgoztuk ki a korábban nagy sikerű kollégiumi programunk – a „Szenvedélyes (v)iszonyok”, mely a párkapcsolati erőszak előjeleivel foglalkozott – folytatásaként az „Álom vagy RÉMálom” című előadás sorozatunkat.

A program keretében a biztonságos internethasználatra, az internet veszélyeire hívjuk fel a figyelmet. A programot a Nemzetközi Gyermekmentő Alapítvány két pápai munkatársával közösen valósítjuk meg, akik kisfilmek, sokatmondó diakepek segítségével irányítják rá a fiatalok figyelmét arra, hogy amit az interneten, közösségi portálokon olvasnak, azok nem mindig fedik a valóságot. Amit pedig magunkról feltöltünk a világhálóra, az örökre ott marad, azt bárki lementheti, tárolhatja, visszaélhet vele, rossz célra használhatja. Miután a fiatalok ráhangolódtak a témára, mi kifejezetten az interneten történő pár- és munkakeresés buktatóira fókuszálunk. Elmondjuk a fiataloknak, hogy mire figyeljenek, milyen figyelmeztető jelek esetén gyanakodjanak arra, hogy a párként, vagy munkaadóként, munkaközvetítőként jelentkező személyek nem biztos, hogy azok, akinek magukat kiadják. Minden veszélyes helyzetet, gyanús körülményt példákkal illusztrálunk, és ügyelünk arra, hogy lehetőleg a megyében, vagy a szomszédos területeken történt eseteket hozzuk fel példának, hiszen egy Angliában vagy USA-ban történt esetről azt gondolhatják, hogy velük ez nem fordulhat elő, így nem is kell komolyan venni.

A program fővédnöke Vastag Tamás veszprémi előadóművész, aki a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságtól emlékérmet kapott az internetes adatvédelemmel, a fiatalok tudatos internethasználatával kapcsolatos ismeretek népszerűsítése érdekében folytatott kiemelkedő tevékenységéért.

Menekülés a családi terrorból – Mikor, és milyen formában nyújt védelmet a rendőrség?

A fenti címmel Füssy Angéla írt cikket, amely az OMEGA Hírek online felületén jelent meg:

Minden ötödik nőt rendszeresen bántalmaz a partnere Magyarországon. Még megdöbbentőbb statisztikai adat, hogy a családon belüli erőszakot elszenvedő nők 98 százaléka nem tud, vagy nem akar kiszakadni a bántalmazó kapcsolatból, és ha el is hagyja, visszatér párjához. Vajon miért? A szakértők szerint a félelem a legfőbb összetartó béklyó. Az elhagyott erőszakos férfiak tovább zaklatják, rettegésben tartják szerelmüket, vagy inkább birtokukat. Évente több párkapcsolati dráma ér tragikus véget. Kitől kaphatnak segítséget az erőszakot elszenvedő nők? Mely hatóságnak, hivatalnak, szervezetnek milyen jogkörei vannak, és miként tarthatja távol bántalmazóját az erőszakot elszenvedő nő a törvény eszközeivel? Mindezekről elsőként Péter Katalin alezredessel, a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság családon belüli erőszakra specializálódott bűnmegelezési főelőadójával beszélgettünk.

Lépj időben! – Árulkodó előjelek

A bántalmazó párkapcsolatok esetében már a kapcsolat kezdetén megfigyelhetők az árulkodó előjelek. Önmagukban ezek a tulajdonságok még nem félelemkeltők, sőt ellenkezőleg, akár imponálóak is lehetnek, mégis óvatosságra intenek – mondja Péter Katalin. Ugyan melyik nő ne olvadna el rögtön megadóan, amikor a férfi az első, második randevú után azt mondja: ő élete párja, nélküle már nem tudna élni, és már most tudja, ő az igazi, ő lesz gyermekei anyja?! Ez a korai elköteleződés, hiába hangzik

romantikusán, csak a mozivásznon olyan szép és tökéletes – véli a rendőrségi főelőadó. A való életben egy ilyen gyors érzelmi elköteleződés sokszor egyet jelenthet a birtoklási, kisajátítási szándékkal. A romantikus légyottok átfordulnak beteges féltékenységre, mely tovább sodorja a kapcsolatot egy későbbi tettlegesség, erőszak felé.

– Egy indokolatlan erős féltékenység már a kapcsolat elején, az e-mail fiók és a mobil telefon ellenőrzgetése, a túlzott érzékenység és heves reagálás apró történésekre, mind előjelek, melyek az esetek többségében sértegetéssel, lelki bántalmazással, fenyegetéssel, majd később

tettegességgel folytatódnak. De árulkodó lehet az is, ha a férfi, vagy fiú durván bánik az állatokkal, a gyerekekkel, vagy a párja számára kedves dologgal, például földhöz vágja valamijét, vagy ha kiderül, hogy előző partnerét is bántalmazta. Hiú ábránd, hogy őszinte érzelmekkel egy ilyen ember megváltoztatható.

Érdemes időben lépni és nem elmélyülni egy ilyen kapcsolatban, ha pedig megtörténik az első lökés, az első pofon, szólaljon meg a vészcsengő – sorolja a rossz ómeneket az alezredes. Péter Katalin azt mondja, ha az előjelek közül csak egyet-egyed tapasztal valaki a kapcsolatában, az még lehet véletlen, de ha a felsorolt jelzők, jellemzők közül több is tetten érhető, az a kötelék nagy biztonsággal feltételezhető, hogy párkapcsolati erőszakba torkollhat.

A párkapcsolati erőszak természetének alapvető jellemzője a fokozódás. Vagyis, ami ma még csak sértegetés, szidalmazás, az holnap, holnapután még sötétebb arcot ölt. Ahol egyszer eljár a kéz, ott csak idő kérdése lehet a komoly fizikai bántalmazás.

Verés → Bűnbánat → Újabb bántalmazás

Egy erőszakos párkapcsolatban a bántalmazás ciklikus. Péter Katalin középiskolásoknak tartott előadásaiban is rendre bemutatja azt az ábrát, melyet most nekünk is felidéz:

– A bántalmazást rendszerint bűnbánat és megbocsátás követi, jönnek a mézes hetek, ám a változás csak látszólagos, belül tovább gyűlik a feszültség és a bántalmazás megismétlődik. Az első elcsattant pofon után biztosra vehető, hogy a férfi bocsánatért esedezik és megesküszik, hogy ez soha többé nem fog előfordulni. A békülés utáni hetek, később már csak napok, újra édesek és szerelmesek, de a bántalmazást kiváltó ok ettől még nem szűnt meg. A feszültség egyre gyűlik, és újra kitör, jellemzően még durvábban, mint korábban – mondja az alezredes. A nem kívánt érintések szexuális erőszakkig fokozódnak. A legdrasztikusabb esetekben a megfélemlített, megalázott, önbecsülésétől is megfosztott nők előfordul, hogy az öngyilkosságba menekülnek, de egy ilyen bántalmazó kapcsolat akár a gyilkosságig is elfajulhat a szakember szerint.

Csak annak tudnak segíteni, aki segítséget kér, és hajlandó lépni!

Az első feltétele annak, hogy bárki is segíteni tudjon egy párkapcsolati erőszakot elszenvető áldozatnak, az, hogy az beszéljen valakinek a problémájáról és igényelje a segítséget. Péter Katalin tapasztalatai szerint az áldozatok többsége szinte teljesen elveszíti önbizalmát, önbecsülését, elhiszi, hogy megérdemli a bántalmazást és nem érdemel, nem is kaphat jobb társat, ezért meg sem próbál kilépni a rossz kapcsolatból, vagy megbocsát és visszakozik. A statisztikai adatok szerint a bántalmazott nők többsége végül visszamegy bántalmazó párjához és folytatja a kapcsolatot.

- Induljunk ki abból, hogy a bántalmazott nők nem a kapcsolatukat nem akarják, hiszen ezek a kapcsolatok érzelmi kötődés során alakultak ki. A bántalmazást nem akarják! Ha erőszakkal akarunk valakit kirángatni egy ilyen kapcsolatból, csak azt érzük el, hogy az áldozat saját bántalmazója védelmére keljen – mondja az alezredes. Hozzáteszi, összehangolt segítő hálózat szükséges ahhoz, hogy hatékony legyen a közbeavatkozás.

A bántalmazás nem lehet párkapcsolat része!

Ha csak felidézünk régi közmondásokat („Pénz számolva, asszony verve jó!”), vagy régi magyar népmeséket, úgy tűnhet, mintha a nők bántalmazásának ezer éves „kultúrája” volna. Abban, hogy ezt gyökerestől kiirtsuk azok fejéből, akik valahol természetesnek veszik a gyengébb nem bántalmazását, széleskörű összefogásra van szükség. Feladata van a szociális szférának, a rendőrségnek és a segítő szervezeteknek is – hangsúlyozza Péter Katalin.

- Először is szögezzük le: bántalmazás nem lehet kapcsolat része, egy párkapcsolatba egyetlen egy pofon se fér bele, mert egy embernek sincs joga ahhoz, hogy megüssön egy másikat, bármit is tett az – jelenti ki az alezredes. Épp ezért nem szabad, hogy szégyelljék magukat

azok, akik párkapcsolati erőszak elszenvedői, mert nem ők tehetnek róla, nem ők a hibások. Péter Katalin azt javasolja, hogy az áldozatok ne magukat hibáztassák, hanem keressenek valakit a környezetükben, akiben megbíznak és beszéljenek arról, amit átélnek, ha pedig veszélyeztetve érzik magukat, a kapcsolatukban szabálysértés, bűncselekmény valósult meg, tegyenek feljelentést, mert a rendőrség kezében sok eszköz és lehetőség van, ami a segítségükre lehet.

Mikor léphet a rendőrség?

Már a veszélyhelyzet elég ahhoz, hogy a rendőrség ideiglenes megelőző távoltartást rendeljen el 3 napra, amit a bíróság további 60 napra meghosszabbíthat – de mire elég ez a 3 vagy 60 nap?

Péter Katalin szerint elsősorban arra, hogy az erőszakot elszenvedő fellélegezzen és el tudjon gondolkozni azon, hogy mit akar. A rendőrség akár a szomszédok bejelentésére is kivonul a családi perpatvarokhoz, intézkednie kell, nincs mérlegelési lehetősége. Mivel azonban ezek az események általában egy otthonon belül, a négy fal között történnek, az intézkedő rendőrök az érintett felekre vannak utalva. Ha bármilyen olyan nyomot, jelet tapasztalnak, ami alapján úgy ítélik meg, valós veszélyhelyzet van, elrendelik az ideiglenes megelőző távoltartást. Ez persze nem csodaszer, de a bántalmazók egy részét visszatartja.

- Sok esetben sajnos már ott megrekedünk, hogy áldozat sem együttműködő, aminek oka a félelem is lehet. Ha mindketten azt mondják, semmi sem történt, csak hangosan nézték a tévét, a rendőrség tehetetlen. Ha viszont rendőreink a félelem, megfélemlítés egyértelmű jelét tapasztalják, már ott helyben elrendelik az ideiglenes megelőző távoltartást. Megvárják, míg a bántalmazó fél összepakol és távozik otthonról, megadják azon szervezetek elérhetőségét, akik segíteni tudnak. Ez az első lépés – mondja a bűnmegelőzési főelőadó.

Tény, azt nem lehet elvárni a rendőrségtől, hogy évek, vagy akár évtizedek óta tartó párkapcsolati, családi konfliktusokat megoldjon. A rendőrség büntetőeljárást folytat. Az lenne a hatékony, ha ezzel párhuzamosan elindulna egy gondozási folyamat is – hangsúlyozza Péter Katalin. A bántalmazott félnek, és sok esetben a bántalmazónak is segítségre van szüksége. A bántalmazott esetében az önbizalom erősítés, vagy akár az önbizalom újraépítése szükséges, hogy továbbléljen. A bántalmazó személyiségére egy stressz kezelés, vagy konfliktus megoldó képességre nevelés lehetne megoldás, mely több külföldi országban is ismert, alkalmazott módszer. E nélkül hiábavaló a büntetés, aki agresszív még agresszív marad, a bántalmazott pedig egy önbecsülésében összetiport ember.

Szabálysértés vagy bűncselekmény? – Kényszerintézkedés is lehet a távoltartás

Sokszor halljuk a frázispuffogatást, a rendőrség úgy is tehetetlen, nekik meg kell várniuk, hogy vér folyjék, mert addig nem tudják megvédeni a rettegésben élő bántalmazottat.

- Igen, hozzánk is eljutnak ezek a megjegyzések, amit igazából nem is értek, hiszen a rendőrség minden bejelentésre köteles reagálni – mondja Péter Katalin. Azt az alezredes is aláírja, számtalan tragikus kimenetelű bűncselekmény megtörtént, melynek családon belüli erőszak, bántalmazás, zaklatás volt az előzménye. Sokan az áldozatok közül tettek is lépéseket, akár feljelentést is a rendőrségen – de vélhetően nem vitték végig folyamatot. Sikeres büntetőeljárást nagyon nehéz a sértett vallomása nélkül lefolytatni.

Mint már említettük, a párkapcsolati erőszak nem a nagy plénum előtt, hanem zártan, általában az otthon négy fala között történik. Sokszor az egyetlen valóban nyomós, értékelhető bizonyíték egy büntetőeljárás lefolytatásához a sértett vallomása. Persze lehetnek orvosi szakvélemények, látletek, de mindent meg lehet magyarázni. Tehetnek vallomást szomszédok, családi barátok, akik általában szeretnének kimaradni a kialakult helyzetből, és jellemzően úgy vallanak, hogy nincs érdemi információjuk.

Egy veszélyhelyzetet jelentő bántalmazó kapcsolatból, amennyiben egyszerű döntéssel nem lehet kilépni, a bántalmazottnak valamiféle védelemre van szüksége, több irányba célszerű lépnie. Már egy pofon könnyű testi sértésnek minősülhet, melyet követően igaz magánindítványos formában, de eljárást lehet indítani. Ha a bántalmazás során csont törik, az pedig már súlyos testi sértés. A rendőrség mindkét esetben büntetőeljárást indít, súlyos testi sértés esetében elég, ha csak tudomást szerez róla az ellátó orvostól, kórháztól – magyarázza Péter Katalin.

Érdemes a bántalmazást követően azonnal rendőrt hívni, veszélyhelyzetre hivatkozva kérni az ideiglenes megelőző távoltartást, melyet az intézkedő rendőr ott helyben elrendelhet. Majd megtenni a feljelentést, ugyanis a büntetőeljárás során a rendőrség javaslatot tehet távoltartás formájában megvalósuló kényszerintézkedésre. Ha valaki az ideiglenes megelőző távoltartást megszegi, máris szabálysértést követ el és őrizetbe vehető, ha a kényszerintézkedés gyanánt elrendelt távoltartást a gyanúsított megszegi, könnyen előzetes letartóztatásba is kerülhet.

A védelem tehát ebben a formában valósulhat meg. Rendőrt nem állíthatnak minden erőszakot elszenvedett rettegő nő ajtajába, a zaklatástól sem igazán lehet megóvni senkit, hiszen ez legtöbbször e-mailben, telefonon történik. Az egyedüli hatásos mód tehát a távoltartás lehet.

Sokan visszavonják a vallomást, vagy megtagadják a vallomástételt – ezért akadnak meg eljárások

Az alezredes szerint gyakran megnehezíti az eljárók dolgát, hogy a sértettek nem tartanak ki terhelő vallomásuk mellett. A feljelentést ugyan visszavonni nem lehet, de ha csak egyszer is megtagadják a vallomástételt, és nem elegendő az egyéb bizonyítékok megléte, gyakorlatilag ellehetetlenül az eljárást.

– Hozzá tartozó esetében a törvény szerint nem kötelező tanúvallomást tenni, ha ezzel a jogával a sértett az eljárás során akár csak egyszer is él, már a korábbi vallomásait sem lehet figyelembe venni. Egy ilyen momentum alááshatja az egész bizonyítást a bántalmazóval szemben – figyelmeztet Péter Katalin.

A szenvedő harmadik fél – Harc a gyermekért, vagy a gyermek által

Egészen más a képlet, ha egy bántalmazó kapcsolatban már gyermek is született. A gyermekek mindenképp elszenvedői a szüleik között kialakult konfliktusoknak, akár erőszaknak. Bár ezt az erőszakot elszenvedők bizonyára vitatják, de a jogszabályok szerint, míg a gyermekelhelyezésről nincs jogerős vagy ideiglenes bírósági döntés, ha csak maga a gyermek nincs veszélyben, mindkét szülőt azonos jogok illetik meg.

- Ha családon belüli erőszak a rendőrség tudomására jut, és ebben a családban kiskorú gyermek él, kötelességünk haladéktalanul értesíteni a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot. Nagyon sok gyermek körüli vita jut el hozzánk is: húzzák-vonják a gyereket, nem adják oda egymásnak láthatásra, vagy onnan vissza. De a rendőrség csak akkor intézkedhet, ha valamelyik szülő felmutatja a bírói végzést, legyen az ideiglenes vagy jogerős gyermekelhelyezés. De még ebben az esetben sem könnyű a helyzet – mondja Péter Katalin.

Nem szabad elfelejteni ugyanis, hogy a rendőri intézkedés is szigorú szabályokhoz kötött. Egy rendőr sem mehet be egy magánlakásba, csak ha ott bűncselekmény, esetleg szabálysértés történik, vagy onnan segítségkérés érkezik. Ezen túl az már csak etikai és érzelmi kérdés, hogy milyen traumát okozna egy rendőr egy kisgyermeknek, ha az éjszaka közepén emelné ki a kiságyából és szakítaná el bármelyik szülőjétől?!

- Ezt ne is várja senki a rendőreinktől! A legtöbb, amit tehetünk, hogy felszólítjuk a szülőt, hogy tartsa be a gyermek elhelyezési határozatot, és ha az előírt láthatás véget ért, vigye vissza a másik szülőnek a gyermeket. Ennél többet legfeljebb akkor tehetünk, ha jelen van a másik szülő, aki gyakorolja a teljes felügyeleti jogokat, őt erősítheti az eljáró rendőr – hangsúlyozza az alezredes.

Ha a gyermek is veszélyeztetett...

A családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorú védelmével kapcsolatos rendőri feladatokat egy 2007-es ORFK utasítás határozza meg – részletezi a főelőadó. Ennek egy szakasza előírja a rendőrség számára, hogy kiket és milyen formában kell értesítenie, ha úgy értékeli, hogy szülei, vagy valamelyik szülője révén egy kiskorú gyermek veszélyeztetett.

- Egy családon belüli erőszakkal kapcsolatban a rendőrség feladata a büntető eljárás lefolytatása. Ha eközben, vagy bármely más tevékenysége során gyermek veszélyeztetettségét észleli, értesíti a gyámhivatalt illetve a gyermekjóléti szolgálatot, ugyanis a rendőrség a gyermekvédelmi jelzőrendszernek is egyik meghatározó tagja – mondja Péter Katalin.

De mit tehet a gyámhivatal, és mikor intézkednek egyáltalán? Mi az a védelembevétel és veszélyhelyzetben elszakítható-e teljesen egy gyermek szülőjétől? Létezik-e kikényszerített láthatás? Ezekre a kérdésekre sorozatunk következő epizódjaiban, családsegítő és gyámhivatali szakértők segítségével keressük a választ.

Forrás: <http://omegahirek.hu/index.php/fajdalmas-kapcsolatok/4040-menekules-a-csaladi-terrorbol-mikor-es-milyen-formaban-nyujt-vedelmet-a-rendorseg?highlight=WyJwXHUwMGU5dGVyIiwia2F0YWxpbiIsInBcdTAwZTI0ZXIqa2F0YWxpbiJd>

Bármely információkéréssel kapcsolatban forduljon hozzánk bizalommal az impresszumban található elérhetőségeken:

Hozzájárulásunkat adjuk ahhoz, hogy Kedves Olvasóink a Hírlevél tartalmát részben vagy egészben szabadon felhasználják, a célcsoportok felé eljuttassák.
Kérjük azonban, hogy a terjesztés során hivatkozzanak arra, hogy a Hírlevelet a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya készítette.

IMPRESSZUM

Kiadja: a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság

Bűnügyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztálya

Telefon / fax: 06-88/ 544-683

E-mail: futtaton@veszprem.police.hu

**Kiadásért felel: Dr. Tőreki Sándor r. dandártábornok,
rendőrfőkapitány**

